

Miljö- och energidepartementet

Kemikalieenheten

Jerker Forssell

jerker.forssell@regeringskansliet.se

m.registrator@regeringskansliet.se

2016-03-02

vårt dnr: 2016/0110

ert dnr: M2016/00121/Ke

Naturskyddsföreningens svar på remiss gällande ”Förslag till nationellt förbud mot mikrokorn av plast i kosmetiska produkter”.

Naturskyddsföreningen anser

- att förslaget är bra och att det är principiellt viktigt att EU:s medlemsländer kan instifta mer långgående lagar på nationell nivå i avsaknad av EU-lagstiftning,
- att det är bra om Sverige tar initiativ genom att som första EU-land förbjuda användningen av mikroplaster i kosmetiska produkter,
- att det är nödvändigt att även reglera de stora utsläppskällorna, som t.ex. nedbrytning av plastskräp samt slitage från däck och textilier, för att kunna motverka fortsatt spridning av mikroplaster i den marina miljön,
- att det med hänsyn till de kunskapsbrister som finns om hur mikroplaster påverkar den marina miljön och människors hälsa är lämpligt att tillämpa försiktighetsprincipen,
- att det är olyckligt att man inte på ett genomgripande sätt utrett förekomsten och möjligheten att reglera mikroplaster som tillsätts kosmetiska produkter för andra funktioner än att ge en exfolierande eller rengörande effekt
- samt att avgränsningen gällande storlek och nedbrytbarhet bör förtydligas.

Övergripande

Naturskyddsföreningen delar den svenska regeringens uppfattning att enskilda medlemsländer kan införa nationell reglering i avsaknad av EU-lagstiftning¹. Naturskyddsföreningen anser att det föreslagna förbudet mot mikroplast i kosmetika är bra och att rapporten belyser problematiken med mikroplaster i akvatiska miljöer på ett bra och övergripande sätt. Naturskyddsföreningen anser dock att avgränsningen till att endast gälla kosmetiska produkter som sköljs av och har en skrubbande eller exfolierande effekt är olycklig och att ytterligare utredning av mikroplaster i kosmetiska produkter är önskvärd.

¹ Phthalates which are toxic for reproduction and endocrine-disrupting – proposals for a phase-out in Sweden
<http://www3.kemi.se/Documents/Publikationer/Trycksaker/Rapporter/report-4-15-phthalates.pdf>

Som framgår av rapporten så utgör mikroplaster i kosmetika produkter mindre än 1 % av den totala mängden mikroplast som hamnar i havet. Genom att inte inkludera de största utsläppskällorna i utredningen, som fragmentering av plastskräp och slitage av däck och textilier, riskerar förbudet att ha liten effekt på förekomsten av mikroplaster i miljön. Naturskyddsforeningen har därför stora förhoppningar på den utredning av mikroplasters övriga användningsområden och utsläppskällor som Naturvårdsverket genomför.

2.4 Sammanfattande bedömning

I rapporten poängteras att det finns stora kunskapsbrister gällande hur mikroplaster påverkar marina organismer och människor, men att studier indikerar att mikroplaster orsakar fysiska och toxiska effekter. Det är därför, som Kemikalieinspektionen påpekar, lämpligt att tillämpa försiktighetsprincipen. Naturskyddsforeningen anser därför att det är nödvändigt att utreda och reglera andra utsläppskällor och användningsområden för att undvika negativa effekter på miljö och hälsa.

6.1.1 Föreslagna definitioner

Naturskyddsforeningen anser att "som är mindre än 5 mm" bör omformuleras till "som är mindre än 5 mm i någon riktning". Mindre än 5 mm kan tolkas som att samtliga dimensioner ska vara <5 mm vilket medför att mikroplastfibrer från t.ex. textil (som ofta inryms i definitionen mikroplast²) inte alltid skulle innefattas av definitionen. Det skulle medföra att vi får olika definitioner av mikroplast, vilket skulle vara problematiskt ur vetenskapligt och regulativt perspektiv.

Naturskyddsforeningen föreslår även att "som är svårnedbrytbara" inkluderas i definitionen eftersom det ofta ingår i definitionen av mikroplast³ och plaster som är lättnedbrytbara inte kan antas bidra till de miljöproblem som mikroplaster förknippas med. Det skulle även kunna stimulera utvecklingen av lättnedbrytbara plaster.

6.1.2 Motivering till definitioner, undantag och övergångstid

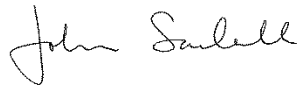
Naturskyddsforeningen anser att avgränsningen "som tillsätts för att ge en exfolierande eller rengörande effekt" är olycklig och att även förekomsten av mikroplast för andra funktioner behöver utredas vidare. Förutom fortsatt användning av mikroplaster ger avgränsningen utrymme för olika tolkningar av vad som är mikroplastens funktion i produkten.

Naturskyddsforeningen anser även att förekomsten av mikroplaster i kosmetiska produkter som inte sköljs av behöver utredas ytterligare. Även mikroplaster från dessa riskerar att hamna i avloppet, t.ex. när smink tvättas bort. Naturskyddsforeningen anser att det krävs vidare utredning av hur mikroplaster i dessa produkter kan regleras och i vilken utsträckning det finns substitut till dem.

² Kemikalier i textilier – Risker för människors hälsa och miljö
<https://www.kemi.se/global/rapporter/2015/rapport-3-15-kemikalier-i-textilier.pdf>

³ Plastic in cosmetics - United Nations Environment Programme
http://apps.unep.org/publications/index.php?option=com_pmtdata&task=download&file=-Plastic_in_cosmetics_Are_we_polluting_the_environment_through_our_personal_care_-2015Plas.pdf

Vänligen,

Johanna Sandahl

Ordförande

Andreas Hellohf

Handläggare Bra Miljöval Kemiska produkter